

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

§. VI. Quarta Ecclesiæ Nota, quod sit Apostolica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

clesia particularis Romanâ Diœcesi, cui Pontifex tamquam spiritualis Episcopus præest, constituta ac diffusa Ecclesia, quæ Romanæ Urbis Episcopo tamquam universali Pastori & Patrum Patri paret, ac communionem cum eo habet; cujus quidem Ecclesiæ Romanæ sic acceptæ, Ecclesia particularis Romana est parva, et si singulariter excellens, particula.

V I.

Quarta Ecclesia Nota, quod sit Apostolica.

76.
Ecclesia vera est Apostolica.
Primò Ratione Cathedralis Romanæ.

Ecclesia Romano Pontifici obediens est vereque dicitur Apostolica. Primò ratione Cathedralis S. Petri le. Sedis Romanæ, quæ antonomasticè vocatur etiam apud Augustinum & alios Veteres Apostolica, quia videlicet in Romana Ecclesia semper Apostolica Cathedra viguit principatus, ut loquitur Augustinus, Epist. 162. Sicut & Pontifex Romanus jam olim vocabatur Dominus Apostolicus. Hujus porrò Sedis Apostolicæ fidem Ecclesia nostra servat, doctrinam prædicat, & ab ea ceteri Ecclesiæ ministri auctoritatem recipiunt. De Communionem cum hac Sede, qualiter ad Ecclesiam sit necessaria, agendo de eisdem Unitate dictum est.

77.
Secundò Ratione Successionis.

Qua est in aperissima nota coincidens cum Antiquitate.

Secundò Ecclesia dicitur Apostolica, quia à Christo inchoata, per Apostolos propagata & perfecta, eadem perpetuà quâdam successione perseverat atque ad eam usque ad finem sæculi juxta promissiones Christi perseverabit. Itaque hæc manifestissima veræ Ecclesiæ Nota. De qua Hieronymus dialog. contra Luciferianos in fine rectissime dixit: *Brevem tibi aperiam, quæ mihi sententiam proferam, in illa esse Ecclesia permanendum, quæ ab Apostolis fundata usque ad diem hanc durat.* Quare in hac infallibili veræ Ecclesiæ Nota continetur illa, quæ ab alijs statuitur antiquitas, certissima similiter Ecclesiæ, utique à Christi institutione permanentis, Nota; quæ ad eam aperte deficit Novatoribus, ut per decem eoque amplius sæcula delitescens & toti mundo invisibile cogantur asserere, hoc est, fingere. Quod refutavimus quasi 3.

78.
Qualis debeat esse successio, ut Ecclesia sit Apostolica.

Porro ut Ecclesia aliqua præiens sit Apostolica (uti præfertur) necessariò requiritur perpetua ministrorum in eadem successio, præsertim Episcoporum, quorum est, semperque fuit regere Ecclesiam Dei. Si enim catena successionis alicubi frangatur, impossibile est subsequenti tempore remanere legitimos Episcopos & Ministros. Unde enim subsequentes ordinationem & potestatem accipient? non ab homine alio: non à seipsis. Requiritur ergo, ut sicut in Christum tamquam originem & radicem

referri debet, sic ab eo per jugem successionem fluat. Unde Tertullianus lib. de Præscript. c. 32: *Si quæ Ecclesia audeat interferre se arati Apostolica, ut id eo videantur Apostolica, quia sub Apostolis fuerunt. postquam dicere: Edant ergo origines Ecclesiarum suarum, evolvant ordinem Episcoporum suorum ita per successiones ab initio decurrentem, ut primus ille Episcopus aliquem ex Apostolis vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis perseveraverint, habuerit auctorem, & antecessorem: hoc enim modo Ecclesia Apostolica census suos deserunt.*

79. Successionem Ecclesiæ Romanæ principalitè usurperunt Patres.

Quod argumentum etiam alii Patres velut evidentiè omnes Novatores convincens adhibuerunt, successionem potissimum probantem Ecclesiæ Romanæ, velut principalis & evidentiè. Id quod nunc à fortiori nobis agendum, quando in ceteris Ecclesijs Apostolicis dudum deficiente successione constat eam illorū contra omnes impetus hostiles post tot annorum ceteras in Sede Apostolica perdurasse. Sic Irenæus l. 3. c. 3. ait: *Sed quoniam valde longum est, in hoc tali volumine omnium Ecclesiarum enumerare successiones, maxima, & antiquissima, & omnibus cognita, à gloriosissimis duobus Apostolis Petro & Paulo Romæ fundata, & constituta Ecclesiæ, eam, quam habet ab Apostolis traditionem, & annuntiatam hominibus fidem, per successiones Episcoporum pervenientem usque ad nos, indicantes, confundimus omnes eos, qui quoquo modo est. præterquam oportet, colligunt.* Ad hanc enim Ecclesiam propter potentiores principalitatem necesse est omnem convenire Ecclesiam &c. Hæc ordinatione & successione, ea que est ab Apostolis in Ecclesia tradita pervenit usque ad nos. Et est plenissima hæc ostensio, unam & eandem vivificatricem fidem esse, qua in Ecclesia ab Apostolis usque nunc sit conservata & tradita in veritate. Quare omnes Episcopos Romanos à Petro usque ad Eleutherium tunc sedentem enumerat, uti & Optatus l. 2. contra Parmenianum recenset omnes usque ad Sincium Papatunc sedentem, inde ostendens apud Donatistas successionem istâ carentes non esse Ecclesiam: *Vos (inquit) vestra Cathedra originem ostendite, qui vobis vultis sanctam Ecclesiam vindicare.* Eodem fere Augustinus Epist. 85. omnes usque ad Athanasium tunc sedentem enumerat: & in Psalmo contra Partem Donati urget: *Numerate Sacerdotes vel ab ipsa Sede Petri, & in Ordine illo Patrum, qui, cui successit, videte.* Et Lib. contra Epist. Fundam cap. 4. *Tenet me, in Ecclesia ab ipsa Sede Petri, cui pascendas oves suas post resurrectionem Dominus commendavit, usque ad præsentem Episcopatum successio Sacerdotum.* Epiphanius Hæresi 27. recensitis accuratè Romanis Pontificibus invicem succedentibus, subdit: *Et ne quis miretur, quod singula ita exactè recensemus: per hæc enim semper claritas ostenditur.*

Ex

80. Ex hac quilibet Episcopus Romanæ Ecclesiæ suam ordinationem facillimè deducit ad Apostolos ipsaque Christum tanquam primum & summum Pontificem; immo & quilibet Sacerdos: singuli nempe ad suos ordinatorum, & hi ad suos, & sic consequenter donec perveniat ad ipsum Christum.

Secundò fit, ut quilibet legitima potestas jurisdictionis, vocatioque ad prædicandum, & solvendum, novas Ecclesias fundandum &c. similiter ad fontem omnis potestatis Christum reducat, qui Ecclesiæ ipsique visibili capiti potestatem perpetuè concessit, unde in Episcopos, hisque mandantibus in Parochos ordinaria, in aliquos etiam ab iisdem, aut ab ipso Pontifice delegata descendit. Quæ potestas five ordinaria five delegata spectat ad vocationem, quæ dicitur ordinaria, ministrorum Ecclesiæ, prout distinguitur contra extraordinariam, quæ v.g. à Christo alicui concederetur immediatè, & non per istam viam seu canalem ordinariam. Ipsi nimirum Christo data est potestas omnis, qui illam dedit Apostolis *Matth. 28.* & manet etiam his mortuis usque ad consummationem sæculi, quatenus scilicet ipsa manet cum subsequentibus rivulis ab ipso fonte per successionem & ordinariam vocationem derivatis, qui origine unum sunt. Nam (ut *Cyprianus l. de Unitat. Ecclesiæ paulo post int.*) cum de fonte uno rivus plerumque defluunt, numerofius licet diffusa videatur exandans copia largitate, unitas tamen servatur in origine.

81. Edant nunc Hæretici nostri Origines Ecclesiarum suarum, ut utar verbis *Tertulliani de Praescript. c. 32.* Nam (ut ait *cap. 20.*) omne genus ad originem suam censatur necesse est. Exhibe ergo (ut idem ait *l. 1. adversus Marcionem c. 21.*) Calvine, Lutheri, &c. aliquem ex tuis Apostolicis censuris, & obnoxeris, five conviceris. Sed non est periculum: Nam habet planè & illud, (Evangelium *Marcionis*; adde *Lutheri, Calvinii, &c.*) Ecclesiæ, sed suas, tam posteras, quam adulterat: quarum si censuram requiras, facilius apostatam invenias, quam Apostolicum, *Marcionis scilicet* (Luthero, Calvino &c.) condidit, vel aliquo de *Marcionis* (Lutheri, Calvinii &c.) examine, inquit idem *l. 4. adversus Marcionem cap. 5.*

82. Evolvant Novatores ordinem Episcoporum suorum, ut idem de *Praescript. c. 32.* Sanè luce clariùs apud eos deficit successio continuata Episcoporum: Immo in eorum Synagogis non sunt ulli ordinati Episcopi aut Sacerdotes, nisi fortè aliquis Episcopus aut Sacerdos transfuga; qui tamen apud Mos non exerceat actus ordinationis, utpote quam rejiciunt. In quo secundum hominem loquendo stupidiore fuerit antiquis hæreticis, qui conati sunt habere aliquos ordinatione Episcopos & Sacerdotes. Porro non *Herincx Sum, Theol. Pars III.*

est Ecclesiæ vera sine Episcopis; & sine Episcopis dari non possunt sacerdotes, utpote per solos verè ordinatorum Episcopos creandi.

Ut proinde ridiculum sit, quòd *Lutherus* jactetur Episcopus *Wirtembergensis, Zuinglium, Tigurinus, Calvinus, Genevensis, Oecolampadus* (ut ejus Epitaphio inscriptum) primus *Basileensis* Episcopus. Nam (ut optimè *Cyprianus l. de Unit. Ecclesiæ paulo ante med.*) *Hi sunt, qui se ulero apud temerarios convenas sine divina dispositione proficiunt: qui se Praepositos sine ulla ordinationis lege constituunt: qui nemine Episcoporum dante Episcopi sibi nomen assumunt &c.* Quare *Novatianus* (inquit *l. 1. Ep. 6.*) adde *Lutherus, Calvinus &c. in Ecclesia non est, nec Episcopus computari potest, qui Evangelicæ & Apostolicæ traditione contempta, nemini succedens, à se ipso ordus est.* Veri nimirum Episcopi ab aliis communionis Catholicæ Episcopis juxta perpetuam Ecclesiæ traditionem ordinandi sunt. Et per hos solos ordinandi sunt Presbyteri. Unde *Isyras* ordinatus Presbyter à *Colytho* quodam, non vero, sed imaginario Episcopo, cum ceteris ab eodem ordinatis in veterem ordinem est redactus ab *Olio* & ceteris Episcopis in Concilio generali, ipseque *Colythus* in pristinum ordinem presbyterorum relegatus, teste *Athanasio Apolog. 2.* Nam quomodo possibile erat Presbyterum constituere non habentem manuum impositionem ad eligendum? inquit *Epiphanius adversus hæresim Arianam*, quæ est apud ipsum *Hæresis 75.* Quare defectu verorum Sacerdotum apud Novatores non potest esse Ecclesiæ: Nam (ut *Hieronymus Dialog. contra Luciferianos versus finem*) cum homine pariter interit & scilicet, quia post se nullum clericum *Diaconus* potuit ordinare. Ecclesiæ autem non est, quæ non habet sacerdotem. Et *Cyprianus Epist. ad Florentinum in fine*: Illi sunt (inquit) Ecclesiæ plebs Sacerdotum adintra, & Pastors suo grege adherens.

83. Præterea in Sectis Novatorum recentiorum aperte deficiunt legitimi Episcopi, eorumque successio, ex eo capite, quòd non acceperint Cathedras vacantes, sed sacrilegè invalerint ab aliis legitime occupatas. Debet igitur, priusquam fieri possit legitima successio, five per mortem, five per legitimam depositionem, vacare locus: quo occupato . . . . . quisquis jam Episcopus fieri voluerit, fors fit necesse est, inquit *Cyprianus l. 4. Epist. 2. aliàs 52.* Nam (ut idem interrogat *l. 1. Epist. 6. aliàs 76.*) Pastor habens quomodo potest, qui manente vero Pastore, & in Ecclesiæ Dei ordinatione succidantæ presidente, nemini succedens, & à se ipso incipiens, alienus sit & profanus *Dominice pacis, ac divina unitatis inimicus?* Et *Opiatus lib. 1. contra Parmenian.* Videndum (inquit) est, quis in radice cum toto orbe manserit, quis fors exierit, quis Cathedram sederit alienam qua ante

82. Hæreticis recentioribus nomen Episcopi quam in episcopis tribuitur.

83. Ex quo insuper capite desunt Novatoribus legitimi Episcopi & successio.

non fuerat, quis altare contra alias: erexerit, quis ordinationem fecerit, salvo altero ordinato.

84.
Eisdem deesse Vocationem ordinariam ostenditur.

Deest insuper manifestè Novatoribus successio quoad legitimam potestatem jurisdictionis, & ea, quæ vocationem concernunt, necessariam utique ad prædicandum; præsertim novam fidem, ei quæ dudum in possessione fuerat, contrariam; ad novas congregationes fundandum, veteribus possessoribus expulsi &c. Nam, velint, nolint, recurrere coguntur ad Ecclesiam Romanam, à qua sola utique poterant eorum parentem potestatem Ecclesiasticam accepisse: cum si hodierni velint ascendere, in Calvino, Luthero, similibusque parentibus necessariò sistere debeant; tota autem potestas horum, quæcumque fingi possit, non nisi ad Ecclesiam Romanam, quæ sola erat, recurrendo defendi possit. Hinc, autem convincuntur Novatores fateri, Ecclesiam Romanam tunc adhuc fuisse veram Christi Ecclesiam; utpote in qua sola est, seu cui soli concessa est à Christo auctoritas Ecclesiastici ministerii, id est, erigendi & formandi Ecclesias, mittendi operarios in vineam Christi &c. Deinde convincuntur vocatione caruisse: Nam Ecclesia Romana nusquam concessit Calvino vel Luthero tam exorbitantem potestatem, seu missionem ad erigendas Ecclesias, alias reformandas, destruendas, munia pastoralia, expulsi possessoribus, obeunda. Tota facultas, quæ Luthero v.g. unquam competit, fuit delegata, dependens, ad nutum revocabilis, & per Decreta ac Sententias Ecclesiæ revocata facultas, doctrinam Ecclesiæ, eum mittentis, prædicandi: ultra quam, habuit potestatem ordinis ad dicendam missam & ministrandam poenitentiam; etsi ad hanc etiam requiratur jurisdictio, à Luthero, si eam aliquando habuit, ablata. Quod enim Ecclesia gratuito dedit, auferre potuit, meritoque abstulit. In qua igitur potestate fecit Lutherus cum sui similibus ea quæ attentavit? Simili planè, quæ privatus quispiam delegatus ad audiendum aliquos testes, mox totam iudiciorum potestatem ingaderet, iudices reclamantes tribunali pelleret prætextu perverfi iudicii, & ad scelus violentiæ palliandum adferret potestatem ab iis ipsis acceptam.

85.
Effugia eorum occiduntur.

Illegitima igitur protoparentum istorum, & consequenter iis succedentium vocationis, & perverfa usurpatio potestatis; nequidquam eos justificante, quod asserunt (sed falsissimum est) se prædicare veritatem: nam & hanc non vocati neque missi prædicantes, sacrilegi sunt potestatis non suæ usurpatores. Neque is qui prædicat, sed qui ad prædicandum misit de qualitate prædicationis iudex esse debet, ne quisque sit iudex in propria causa, maxime cum quisque alii Hæretici, invicem contrarii, vendita-

verint se præcones veritatis, suum iudicium Ecclesiæ præferendo; qui non minus damnati sunt.

Humanus quoque & infundatus timor subversionis Ecclesiæ per scandala & hæreses non excusat defectum debite vocationis: Deus enim sic fundavit Ecclesiam, ut etiam servato debito ordine (qui & tempore Apostolorum accuratè servatus) non sint portæ inferi prævalituræ adversus eam. Nulla quoque alia causa vel incommodum potest excusare: Oportuerat quidem etiam pati omnia pro eo, ne scinderetur Ecclesia Dei; inquit Dionysius Alexandrinus apud Eusebium lib. 5. Hist. c. 35. Cui consonans Augustinus l. 2. contra Epist. Parmeniani c. 11. ait, non esse quæquam gravius sacrilegio schismatis: quia precipienda unitatis nulla est iusta necessitas.

Vocatio extraordinaria, quæ scilicet per ipsum Deum seu Christum fit, nemine interjecto, nullo iudicio convenit iisdem Hæresum antesignanis. Hæc enim deberet ab iis ostendi sigillo & patentibus summi Regis, puta miraculis; prout fecere Christus & Apostoli. Unde si (inquit Christus Joan. 15.) opera non fecisset in eis, quæ nemo alius fecit; peccatum non haberent. Et cap. 5. Ipsa opera, quæ ego facio, testimonium perhibent de me, quia Pater, misit me. Ejusmodi opera etiam fecerunt ceteri viri Apostolici, qui Evangelium alibi plantarunt; quod & in Toti Orbis Apostolis liquet; qui tamen vocatione ordinariâ præditi fuerunt. Quantò igitur magis in istis Pseudo-Apostolis requisita fuerant, non existentem in orbe fidem annuntiantibus? Unde Pacianus Epist. 3. contra Novatian. ait: Novatianus linguis locutus est? Prophetavit? suscitare mortuos potuit? horum enim aliquid habere debuerat, ut Evangelium novi juris induceret.

Iustè sanè peteretur & petitur à volentibus occupare magistratus civilis officium, ut litteras Principis proferant, aliàs habendi læsæ Majestatis rei: an non igitur æquâ aut potiori ratione exigitur à prætendentibus tam extraordinariam Missionem & Commissionem in Ecclesia Christi, ut patentes sigillo Dei munus profertant, ut in vasi sacerdotii & violati ministerii, ac læsæ Majestatis Christi rei convincantur? Eò magis, quòd missio non foret solum extraordinaria, qualis olim Prophetarum etiam non sacerdotum (qui nihilominus signa suæ missionis proferrè debebant, ut eis populus tamquam Prophetis deferret) quæ erat velut collateralis & subsidiaria vocationis ordinariæ in veteri lege, in qua hæc competebar sacerdotibus descendentibus ab Aaron: verum ipsa præsentia missio foret sic nova, ut esset quasi fundamentalis (qualem numquam Prophetæ prætenderunt) utpote everfiva prioris

86.
Deesse quoque Extraordinariam Vocationem declaratur.

Confirmatur.

prioris ministerii, & inversiva Ecclesiastica potestatis, destructa praecedenti, ejusque possessoribus expulsi, adeoque constituta nova Ecclesia factus, novique ceteris, quem singuli Pseudo-Apostoli venditant tamquam Ecclesiam Dei vivi seu Christi. Unde velut è Teaturigine rursus flueret vocatio ordinaria ministrorum, qui usque nunc iis succedunt.

87. Miraculis probata vocatio Extraordinaria iudicio ipsius Lutheri.

Audi iudicium ipsius Lutheri contra novum sibi similem Apostolum, simili, hoc est, nulla auctoritate, instar fungi emergentis, adeoque contra semetipsum loquentis: *Accersat* (inquit *Tomo 2. Oper. Gerolena editorum Fol. 455. & seq.*) *cum ad se venisset, etiam praesente omni populo, si fieri potest, & queratur ex eo, quis cum hoc miserit atque vocaverit ad docendum? Quid si tum dicat, se à Deo atque ipsius spiritu missum esse sicut Apostoli, probet hoc signis & miraculis editis, vel nolite pati, ut concinetur. Nam ubicumque Deus ordinariam viam mutare vult, ibi semper miracula facit.*

Extraordinaria dona, aut extraordinarii & heroici impetus, quae alii adferunt, minime ad praedicta sufficiunt, ut patet. Immo nequidem in terrena republica, etiam Genevensi, quis audeat praetextu extraordinariae legum peritiae, extraordinarii & heroici impetus expulsi è sede iudicibus invadere tribunalia. Haec quoque extraordinaria aequè praetendunt singuli Sectarii, etsi invicem adversantes. Et quidem verè extraordinarii fuerunt eorum impetus ad Ecclesiam & regna turbanda; ut experientia, pro dolor! nimis docuit in Gallia, Belgio & Germania.

88. Conclusio tur eos esse sacrilegos invalores Ecclesiastici Ministerii.

Quid igitur restat, quam omnes hujusmodi Novatores esse instar Core, Dathan & Abiron, sacrilegos Ecclesiastici ministerii invalores, omni missione seu vocatione destitutos? Quibus proinde merito ingeruntur haec loca Scripturae: *Quomodo praedicabunt, Ecclesias fundabunt, priores evertent &c. nisi mittantur? Rom. 10. Nemo sibi sumit honorem, sed qui vocatur à Deo tamquam Aaron, Hebr. 5. Qui non intrat per ostium, sed aliunde, ille fur est & latro. Joan. 10. Omnes qui quocumque venerunt, à seipsis scilicet, fures sunt & latrones. Ibi item, Non mittebam Prophetas, & ipsi currebant, non roquebar ad eos, & ipsi prophetabant. Hierem. 23. Ad quos proinde (ut utar aureis verbis Terulliani l. de Praescript. c. 37.) merito dicendum est: *Qui estis? quando & unde venistis? quid in meo agitis non mei? quo denique Marcion, Lutheri, jure sylvam meam cadis? quâ licentiâ Valentini, Calixti, fontes meos transvertis? quâ potestate Apelles, Menno, &c. limites meos commoves? mea est possessio. Quid hic ceteri ad voluntatem vestram seminat & pascitis? Mea est possessio, olim possideo, prior possideo, habeo origines firmas ab ipsis auctoribus, quorum sunt res. Ego sum heres Apostolorum. Confimilibus verbis in Hermox Sum. Theol. Pars III.**

Statatur Marcionem lib. 4. advers. eundem c. 23. *Quisquis es & quae, id est, super-ventitiae, prius ede, qui sis, à quo venias, quod tibi jus sit in nobis... quam olim apud nos agere cepisti... Assinus de Esopi puteo modo huc apparuit, & jam exclamat.*

Ex quibus praesertim prius allegatis Terulliani verbis rursus elicitur hoc efficax argumentum. Novatores Ecclesiam nostram proprio ipsorum testimonio antiquissimam & multorum saeculorum possessione firmatam, ejus se reformatores venditantes perturbant: ergo ante omnia causam adventus sui claram reddere, errores Romanae Ecclesiae evidenter patefaciendo debuerant: alioquin enim ipsis, utpote in hac causa actoribus, in probatione deficientibus seu non satis clarè probantibus nostrorum dogmatum novitatem, falsitatem, blasphemias &c. absolvendus est reus, juxta regulam naturae & juris. Et quidem cum sibi delegerint Scripturam velut unicum suae reformationis normam, id ipsum ex Scripturis consequenter foret eis probandum. Sed lubenter etiam libertatem concedimus probandi ex Veterum monumentis; ex quibus id esset factum facillimum, si verum. Ut nos inde ad oculum probamus dogmata nostra, & Novatorum dogmata, velut eis capitaliter adversa (quod ipsimet in variis fatentur vel inviti) convellimus. Hoc autem nondum praestare potuerunt ipsi, ne quidem circa unicum articulum. Ut proinde rectissime desinant querere, quod invenire non poterunt, non quia occultum est, sed quia non est, inquit Augustinus l. de Unitate Ecclesiae c. 16. Nil igitur restat, nisi quod tamquam perduelles & sacrilegi invalores sint condemnandi, & Ecclesia absolvenda, ac in pristina possessione relinquenda.

89. Ex quibus autem efficacius argumentum elicitur.

Praeter successionem personarum est etiam ad Ecclesiam, quae Apostolicam, spectans perpetua successio doctrinae, quae consistit in continuata ejusdem doctrinae praedicatione; & per praedicationem in auditores diffusionem sive in eam, quod doctrina Apostolorum de manu ad manum sit tradita succedentibus Ecclesiae Pastoribus, & per illos plebi, sine ulla interruptione aut innovatione. Quam etiam successionem & continuam doctrinae traditionem, utique necessariam ad indefectibilem Ecclesiae stabilitatem, urget Irenaeus l. 3. c. 2. & 3. Et Augustinus Tract. 37. in Joan. Nos (inquit) id est, Catholica fides veniens de doctrina Apostolorum, plantata in nobis, per seriem successionis accepta, sana ad posterum transmittenda. De eadem contra Pelagianos agens l. 2. contra Julian. c. 10. *Quod invenerunt (inquit) Patres ab ipso antea relati, in Ecclesia tenuerunt; quae didicerunt, docuerunt; quod à Patribus acceperunt, hoc filii tradiderunt. Et Athanasius l. de Decretis Nicaenae Synodi versus finem ait. Ecce nos demonstramus, istiusmodi sententiam à Patribus ad*

90. Successionem personarum accedit successio doctrinae ad Ecclesiam Apostolicam pertinens.

Patres quasi per manus traditum esse. Vos autem novi Judaei & discipuli Caspha, quos verborum vestrorum patres ac majores demonstrabitis?

91.
Quam in Romana reperi ostenditur.

In Ecclesia verò Romana eaque sola est perpetua ejusdem doctrinae successio, juncta successioni personarum. Alioquin enim si successio temporum in tot (uti Adversarii clamant) fidei articulis, immo si vel in unico aliqua variatio contigit contra doctrinam ab Apostolis traditam: ostendat ultus Haereticus, vel appareat, quae fidei doctrina, quo tempore, à quo Pontifice fuerit inventa, cujus contrarium antea in Ecclesia seu sub praedecessore credebatur, sic ut per consequens facies publica fidei fuerit unquam immutata? A qua consequenter Ecclesia in fidei radice permanente, in quoque dogmate nostra discesserit? Quis Historicus ullam istius rei mentionem fecerit? Quis Orthodoxorum Scriptorum aut Pastorum eam impugnaverit? An omnes muti fuerunt, dum Roma novum Evangelium cudit?

Vit & ea carere Novatoribus.

E contra manifestum est, Novatoribus, uti deest successio personarum, sic deesse successione doctrinae; cujus proinde novam introductionem ad oculum facillime demonstramus, scilicet quo tempore, quo auctore, quae haereses à singulis fuerunt introductae, à quo damnatae. Quod etiam de antiquis haeresibus seu in fidei novitatibus aperte monstramus; quae adeo non fuerunt à Romanis Pontificibus introductae, ut eas porius, quotquot ullo tempore fuerunt, ipse damnaverit, atque etiamnum novellas succrescentes haereses damnet.

Adeo porro aperte deest illis omnis perpetuae successione umbra, ut nequeant ostendere congregationem aliquam fuisse, in qua fides Lutherana, Calvinistica, Anabaptistica &c. vel per modicum tempus viguerit, antequam Antesignani istius eam orbem manifestaverint. Dum verò fautores suos sursum ascendendo quidam recensere nituntur, non alios, si de punctis fidei sit sermo, allegare cum apparentia possunt, quam eos, qui singulis saeculis pro haereticis fuerint habiti & reprobati, v. g. Begardos, Lollardos, Petrobousianos, Waldenses, foedissimos Albigenes (qui verè Manichaei) & similia monstra. Quamvis omnes hi testes ad omnia parati stent aequè pro Lutheranis, ac pro Calvinisticis, aliisque novis sectis distinctis.

92.
Cavillatio eorumdem manifestè convellitur.

Solent quidem clamare Novatores, à tempore praesertim Gregorii Magni verè Angelorum Apostoli (quem tamquam pereuntis Theologiae praefultorem describit Melancthon Orat. de Corrig. studii) continuò magis ac magis invaluisse superstitiones & abominabiles doctrinae papisticae; sed ne unicum articulum à Gregorio, aut aliquo ejus successore contra quam credebatur inventum allegare cum aliqua appa-

rentia possunt. Exinde etiam usque ad inductas à Novatoribus sectas nusquam in mundo fuit congregatio servans corpus doctrinae, sive Lutheranae, sive Calvinianae, sive Anabaptisticae, sive alterius coeuae sectae. Evolve omnia exinde veterum Scriptorum, Conciliorumque monumenta. Reperies Ecclesiae Capita quae modò, scilicet Papas, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos: Clerum reliquum eundem, Sacerdotes, Diaconos, Exorcistas & ceteros Ministros, Clericos, Monachos, Sanctimoniales, Votum Caelibatuum: Missas, altaria, oblationes, Corpus & Sanguinem Christi, Ordinationes, Consecrationes, Christmata, Uniones: Disciplinam Ecclesiasticam in jejuniis Quadragesimae, Quatuor temporum, Vigiliarum, Ceremoniis Baptismi & aliorum Sacramentorum: Cultum Reliquiarum, Imaginum, Invocationem Sanctorum, festos dies, Lymbum, Purgatorium, Preces & Sacrificia pro defunctis &c. Ipsa monumenta muta, clamant cruces, calices, altaria, vestimenta sacra &c.

Sequitur ergo manifestè Ecclesiam Romanam fuisse & mansisse Catholicam & veram Christi Ecclesiam. Alioquin sanè tot retro saeculis nusquam in orbe Ecclesia Christi verè existisset. Sequitur II. nullam è sectis Novatorum esse indefectibilem & ab institutione durantem Christi Ecclesiam. Sequitur III. nullam ex iis adeo esse apostolicam, ut ne quidem ante initium superioris saeculi ulla fuerit. Antè Lutherum siquidem non fuerant Lutherani, neque ante Calvinum Calvinistae &c. Ipsos quoque auctores constat neque adeo Novitum hereticarum olim fuisse, Caroli V. principatu, & in Catholicam primò doctrinam credidisse apud Ecclesiam Romanensem, donec sub Episcopatu Leonis X. benedicti ob iniquam semper eorum curiositatem qua fratres quoque vitabant . . . in perpetuum discidium relegati, venena doctrinarum suarum disseminaverunt; uti contra Marcionem & Valentinum, mutatis nominibus Antonini & Eleutherii in nomina Caroli & Leonis sequitur Tertullianus de Praescript. c. 30.

Quam igitur certè novae nuperae ac pridem non existentes sunt eorum doctrinae & sectae, tam certò sunt falsae. Nam ex ipso ordine (inquit Tertullianus supra c. 31.) manifestatur id esse Dominicum & verum, quod sit prius traditum: id autem extraneum & falsum, quod sit posterius immixtum: Et (ut ait cap. 35.) posterior res nostra non est, immo omnibus prior est. Hoc erit testimonium veritatis ubique obvium principatum. Quod & aliàs urget contra Haereticos. Quos irridens cap. 29. ait: Aliquos Marcionitas & Valentinianos (adde Lutheranos, Calvinistas &c.) liberanda veritas expectabat: interea perperam evangelizabatur, perperam credebatur &c. Quare Hieronymus Epist.

93.
Consequitur.

Novitum hereticarum.

94.
Inde sequitur.

Epist. ad Pammachium & Oceanum: Quisquis (inquit) es assertor novorum dogmatum, quae te, ut parcas Romanis auribus. parcas fides quae Apostoli voce laudata est: cur post quadringentos (adde nunc alios octingentos) annos docere nos nris, quod antea nescivimus?

95. Successio quid superaddat doctrinae id est.

Ex hac tam enim etiam evincuntur Haeretic.

Haereses olim damnatae resuscitantur.

Ad successionem doctrinae spectat quoque doctrinae identitas, cui successio superaddit continuationem non interruptam. Unde doctrina Apostolorum fuisse per multa saecula sepulta, dein divinitus sulcigaretur, foret quidem doctrina seu rerum quae creduntur identitas, non tamen successio. Nihilominus etiam ex sola identitate doctrinae aperte revincuntur Haeretic. Nam nil omnino antiquitatem contrarium tradimus, quin potius fidei nostrae articulos ex sanctis Patribus & Conciliis antiquioribus probamus, ut ex decursu totius Theologiae patet. E contra constat Novatores, in multis punctis tradere doctrinam contrariam doctrinae, quae semper in Ecclesia fuit, etiam illis temporibus, quibus fatentur Ecclesiam Romanam nondum fuisse in fide adulteram, adeoque adhuc veram Christi Ecclesiam, puta primis saltem quadringentis annis, immo docere puncta, quae ab Ecclesia istorum temporum fuerunt velut haereticae et reprobatae. Nam preces & sacrificia pro defunctis execrantur cum haereticis Aërio, cum quo etiam Episcopum à Presbytero potestate non distinguunt: ita ut certis diebus jejunia rident, eaque libera esse volunt cum eodem Aërio & Eustachio; delectum & abstinentiam quorundam ciborum inutilem censent cum Jooviano: Nuptias Virginum Deo dicatarum defendunt & suadent, earumque continentiam non esse praecastis conjugii majoris meriti censent cum eodem Jooviano: Monachorum nomen & institutum rident ac detestantur cum Donatistis: Invocationem Sanctorum, cultum eorundem & sacrarum reliquiarum detestantur, ac idololatriam nos accusant sequentes Julianum Apostatam, Eunomium & Vigilantium: Unctionem sacri Chrismae contemnant cum Novatianis, cum quibus etiam potestatem remittendi peccata sacerdotibus negant: Filios fidelium nasci sanctos asserunt, suscitantes ex parte haeresim Pelagianorum: Nos aqua Baptismi non mundari tradunt cum Manichaeis: Liberum arbitrium tollunt cum eisdem, quibus catenus Calvinus & alii Novatores longè nefandiores, quod isti peccatum Deo malo, hi etiam Deo bono tamquam auctori & incentori tribuere non vereantur. Cui ne quid blasphemiarum desit, inauditam haereticus superaddit Calvinus, dum Christo in cruce pendenti poenas damnatorum ac desperationem attribuit. Haec (ut plura alia omittam) quid sunt, nisi colluvies foedissima diversarum sectarum errorumque, qui

Herimex Sum. Theol. Pars III.

dudum aere damnati, antequam Novatores nostri nati forent? Vide Bellarm. l. 4. de Eccles. milit. c. 9.

Adjurō itaque te quisquis gloriari vis Christiano nomine, & fluctibus variarum dubitationum agitaris, vel à Castris Catholicae unitatis exulas, ut sepositis affectibus, humilique ad Deum oratione effusa identidem consideres & ruminis signa veræ Ecclesiae. Spondeo, fidenter clamabis, & dices cum Augustino l. contra Epist. Fundamenti c. 4. *Multa sunt, quae in ejus Ecclesiae gremio me iustissime teneant. Teneo consensio populorum atque Gentium, teneo auctoritas miraculis inchoata spe nutrita, charitate aucta, vetustate firmata; teneo ab ipsa Sede Petri Apostoli. . . . usque ad praesentem Episcopatum successio Sacerdotum: teneo postremo ipsum Catholicae nomen &c.*

96.

Nota Ecclesia ex Augustino recapitulatur.

Hic enim tanta pax, quies & consensus in animis omnium syncerorum Catholicorum; qui inde in sua divina credulitate firmissimè radicati, contra omnes Novitates jugiter pullulantes, sentiunt cum Tertulliano l. de Praescript. c. 8. *Nobis curiositate opus non est post Christum Jesum, nec inquisitione post Evangelium. Cum credimus, nihil desideramus ultra credere. Hoc enim prius credimus, non esse ultra quod credere debeamus.* Et cap. 11. *Semel dixerim, nemo querat, nisi qui aut non habuit, aut perdidit. Et cum Patriciano Epist. 3. contra Novatian. Ego huc usque securus, ipsa Ecclesie serio, congregationis antiqua pace contentus, nulla discordia studididici, nulla certaminum argumenta quasi-vi. Tu postquam a reliquo corpore segregatus es, & à matre divisus, ut rationem tui facti redderes, totos librorum recessus assiduus scrutator inquis, occulta quaeque sollicitas, quid quid exinde securum est, inquietas. Quod quam aptè quadrat in Sectarios, semper & ubique inquirentes, disputantes, inquietos ac alios inquietantes! Et merito quidem inquieti sunt, aut esse debent; cum inter tot sectas dissectas, nulla reperitur praerogativa competens uni, quae non pari jure competat alteri. Singulae enim parsi, sed omnes verè nullo, jure clamant apud se cum aliarum exclusionem inveniri purum verbum Dei: quo igitur fundamento prudenter eligat hic Lutheranam, alter Calvinisticam, tertius Mennoniticam, quartus Lutheranam mitigatam, alii alias sine fine sectas? Nullo sanè, nisi singuli iudicio suo privato & erratico, quia sibi videtur. Quod quam temerarium in tanto negotio! Alis perinde est, quam ferè sectam eligant: immo dum in singulis tam fragile fundamentum cernunt, & fidei Catholicae fundamenta non satis indagant, existimantes & hanc esse quasi unum ex illis, tandem in nullitatem religionis dilabuntur, fiuntque Athei, honesto nomine politici dicti. Quid igitur restat, quam ut omnibus novitatibus*

Quantam hinc quietem sentiat synceri Catholicus.

Inquietudo frequens Haereticorum quam fundata, & electio quam temeraria.

& sectis rejectis, quæ singulæ tñt nominibus & notis malis, quo Catholica bonis, sunt illustres, toto corde & animo complectamur *Unam, Sanctam, Catholicam & Apostolicam Ecclesiam?*

97.
An sit de fide individuum eorum sub obedientia Alexandri VII. Christi doctrinam profitentium esse veram Ecclesiam.

Petes, an sit de fide cœtum hominum, sub obedientia Alexandri VII. hodie sedentis in Pontificatu fidem Christi profitentium, esse veram Christi Ecclesiam? Resp. Aff. Patet: nam unus ex articulis fidei contentis in Symbolo est, *Sancta Ecclesia Catholica*; quod non de Ecclesia in confuso, sed determinatâ in individuo pro tempore existente est accipiendum, adeoque à singulis credendum; de nulla autem id credi potest aut debet, quàm de præfato cœtu: de quo solo evidenter credibile est ex notis jam traditis, quod sit Sancta Ecclesia Catholica. Similiter de fide est omni tempore, atque adeo etiam modo, determinatam quandam congregationem visibilem dari, quæ sit vera Ecclesia, utpote indefectibilis; evidenter autem credibile est, eam non esse aliam, quàm præfatâ congregationem. Insuper de fide est veræ Ecclesiæ caput esse Romanum Pontificem; solius autem Congregationis præfatæ caput agnoscitur Romanus Pontifex. Denique de fide est, doctrinam, quam præfata congregatio profitetur, esse veram Christi doctrinam sine admixtione errorum, aut schismatis: ergo de fide est, ipsam esse veram Christi Ecclesiam. Quare omnes Patres Ecclesiam suo tempore existentem, notis quibus moderna fulgentem, credebant esse veram Christi Ecclesiam, hæreticosque censuissent, quicumque id pertinaciter negassent. Idemque sensus est de tempore hodierno.

Quod si quis urgeat, ubi id sit revelatum? Resp. in Scripturis, Symbolis & Traditione, ex quibus patet credendum esse, quod instituta à Christo sit Ecclesia per orbem diffundenda, eademque sine indefectibilitate perseveret, & crescat usque ad messem; quæ ex hoc aliisque præmissis signis est dignoscibilis. Deinde id Christus & Apostoli revelarunt de Ecclesia individua, quæ tunc erat: hæc autem perpetua, eademque est cum nostra præsentis; prout eadem censetur respublica, et si membra seu partes materiales pederent mutentur. Unde sicut ex hoc, quod fidei erat Christum infantem v.g. esse Messiam, etiam idem erat fidei de Christo jam grandævoo, utpote eandem personâ nominiter, et si secundum aliquas partes physicè diversâ: sic pariformiter loquendum de Ecclesia. Denique id revelatum est in revelatione doctrinæ, quæ in hac Ecclesia seu congregatione citra aliquod schisma traditur.

QUESTIO V.

An iudicium Ecclesiæ sit Necessaria Fidei Regula?

NOVATORES nullam fidei regulam volunt admittere præter Scripturam, ad quam semper provocant, purum putum verbum Dei jugiter concerpentes.

Verum in antecedentibus manifestè ostensum est, etiam ex ipsa Scriptura, & aliis fundamētis, admittendas insuper esse Traditiones non scriptas tamquam regulam fidei. Quibus accedit, quod ex Scriptura non possumus predicare de ipsamet Scriptura, quod sit verè divina, quod non adulterata &c. adeoq; sequeretur ipsam regulam, quæ præ omnibus debet esse certissima, nobis manere incertam. De legitimo quoque Scripturæ sensu (qui est verborum, quasi forma seu anima) ex sola Scriptura judicari non potest. Et hinc tot inter ipso Novatores diffidia de sensu verborum, etiam nostro iudicio clarissimorum, qualia sunt: *Hoc est corpus meum*; circa quæ plurimæ invicem adversantes sunt *Lutheri, Calvini, Oecolampadii*, & aliorum explanationes. Quid igitur sperandum de locis obscurioribus, quibus Scriptura scætet, adeo ut etiam diligentis indagacione præmissâ hæreant doctissimi & sanctissimi in multis? Quidquid somnient Hæretici Scripturam esse claram.

Qui sanè revincuntur ex 2. Petri 3. ubi dicitur in Epistolis Pauli esse quadam difficulta intellectu, quæ indoliti & instabiles depravant &c. ex manifesta experientia, & ipsorummet diffensionibus (quæ utique in rebus claris non deberent locum habere) & Patrum doctissimorum juxta ac sanctissimorum sensu. Ut merito Augustinus lib. de *Util. credendi* c. 17. Hæreticum jactitatem: *Cum legerem, per me ipse cognovi; explodat dicens: Itane est? Nulla imbutus poetica disciplina Terentianum Maurum sine Magistro attingere non auderes, &c. tu in eos libros . . . sine quæcunque irruis, & de his sine præcepto audes ferre sententiam. Consimiliter humilior præsumptiones retundit Hieronymus Epist. ad Paulinum, subdens ironice: *Sola Scripturarum ars est quam sibi passim omnes vendicant &c.* Nimirum apud Novatores omnes timent, omnes scientiam pollicentur. Ante sunt perfecti Cathecumeni, quàm edolli. Ipsæ mulieres hæreticæ quàm procaces, quæ audeant docere, conserere &c. ut dixit Tertullianus l. de *Prescript.* c. 41. Unde cum Hieronymo sup. concludo: *Ego (ut de me loquar interim) nec sanctior sum hoc Eunuchus (qui Isaiam legens non intelligebat sine interpretatione Philippi Diaconi Act. 8.) nec studiosior &c.* Et profiteor cum Augustino Epist. 139. ad Ianuar. c. 22. *In ipsi san-**

98.
Scripturam solam esse regulam fidei tradunt Novatores.

Qui manifestè resuscitantur.

99.
Scriptura obscuritas, & intelligendi difficultas declaratur.

Præsumptio Hæreticorum ab Augustino recundatur.